

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název diplomové práce: Jsou lesy v lázních jiné? Historicko-sociologická analýza lázeňských lesů v okolí Karlových Varů

Autor diplomové práce: Mgr. Tomáš Sabo

Oponent: Ing. Josef Rusňák, AOPK ČR, Regionální pracoviště Východní Čechy
721 529 435, josef.rusnak@nature.cz

Posudek:

Diplomová práce je zpracována na 103 stranách a 17 stranách příloh. Práce obsahuje citace z 51 odborných zdrojů a odkazuje i na 9 relevantních a oficiálních webových stránek.

Zvolené téma je vysoce aktuální. V současnosti se odborná veřejnost potýká s globálními změnami klimatu, které sebou nesou nutnost zásadní změny v přístupu k hospodaření v lesích. Celospolečensky se tak musíme rozhodnout, zdali není nutné ještě více protežovat mimoprodukční funkce lesů, resp. jejich ekosystémové služby. Příměstské a lázeňské lesy patří do kategorie lesů, kde je jiná než hospodářská funkce upřednostňována již mnoho dekad. Avšak odpovídá přístup lesního hospodářství v těchto lesích požadavkům veřejnosti? Je způsob hospodaření v lesích celospolečensky správný? Lze způsob hospodaření v příměstských lesích aplikovat i na lesní porosty, kde v současnosti převládá produkční funkce? Je legislativní rámec dostačující a odpovídá současnému poznání? Takto bychom mohli klást mnoho dalších otázek. Je tedy více než aktuální se pokusit alespoň na část z nich nalézt odpověď. Z tohoto pohledu je tedy více než správné, že akademický svět se snaží tato témata otevírat a řešit. Za vysoce přínosné považuji i fakt, že se jedná o práci mezioborovou, která nehledí na lesy jen prizmatem ekologie, pěstování lesa, estetiky, legislativy, spotřeby volného času, ochrany přírody apod., ale naopak se snaží provázat sociologický průzkum s přesahem do výše uvedených oborů. Za přínosné také považuji, že práce hledá jak obecné závěry, tak i konkrétní návrhy pro lesní správce lázeňských lesů.

Práce je přehledná, dobře strukturovaná. Z metodického pohledu diplomant postupoval správně v souladu s metodou zakotvené teorie. Z hlediska přípravy polostandardizovaného rozhovoru lze zdůraznit, že byly správně připraveny otevřené otázky, které nebyly pro respondenty návodné a ponechávaly dostatek prostoru pro vyjádření jejich skutečných názorů a postojů. V souladu se zvolenou metodou upravoval diplomant i své hypotézy a teorie v průběhu výzkumu. Z empirické části a diskuse vyplývá, že se autor ubránil předpojatosti a do výzkumu neprojektoval své vlastní názory.

Z hlediska výstupů jsou pro praxi významná především zjištění, jako je veřejná objednávka, kdy veřejnost v lesních porostech upřednostňuje mimoprodukční funkce, tak i přístup odborných lesnických pracovníků k problematice udržitelného lesnictví, druhovému složení lesa (včetně nepůvodních taxonů), legislativě, vztahu ke globálním změnám klimatu apod.

Diplomanta lze taktéž pochválit za práci s odbornou literaturou. Dle mého názoru byla zcela dodržena citační etika.

Výtky:

Kromě pozitiv je však nutné říci, že v práci se vyskytují i formální chyby, nepřesné formulace nebo i odborné nepřesnosti.

Např.

- str. 15 ... *k jehož výsledků se nedosahuje ...*
- str. 18 ... *kteřé budou ústřední(m) bodem vznikající teorie ...*
- str. 20 ... *Lidská společnost využívá les vědomě či cíleně, např. jako funkci produkční (těžba dřeva, sběr lesních plodů, lov zvířat apod.), nebo je využívá jako mimoděk funkcí lesa (estetické, rekreační, zdravotně-hygienické apod.)... nepochopitelná formulace.*
- str. 27 ... *Spása byla dlouhou dobu považovaná za vysloveně škodící,...* (myšleno asi „pastva“)

- kapitola 3.1.4. „Historické proměny se zvláštním vztahem k období 1939–1990“ začíná slovy „V tomto období byly vydávány předpisy protektorátními orgány.“ Jedná se o nepřesnost, která vytváří dojem, že protektorátní orgány působily až do roku 1990.
- str. 28 Je užit termín “opadavý širokolistnatý les”. Správně je tento biom označován „opadavé širokolisté lesy“
- Str. 29 ...*Tou se dle 2 písm. E) lesního zákona rozumí...* správně § 2 písm. e)
- Str. 32 – 33 Do kapitoly 3.1.6 *Současné lesní hospodářství a právní úprava lesů* jsou poněkud nesystémově vloženy termíny z anglicky psané literatury. Česká odborná literatura obsahuje obdobné postupy, které by byly vhodnější pro zvolené téma kapitoly např. les nízký, střední a vysoký.
- Str. 34 ... *Třicetiletá válka a následný vývoj měl důsledek další devastace lesů. Doposud jsou na pahorkatinách a vrchovinách v lese patrné vysoké meze bývalých polí...* Tvzení si odporují.
- Str. 34 ... *Vznik lesního hospodářství bylo ovlivněno velkou spotřebou dřeva na otop, vaření a výrobu dřevěného uhlí, kdy nastal stav nedostatku dříví a vyvolalo to vznik lesního hospodářství...* nejasná formulace
- Kap. 3.4.1. *Geomorfologický a společenský popis zkoumané oblasti*
Zvolená kombinace témat je poněkud zarážející. Tato kapitola se měla z přírodních charakteristik zabývat pouze geomorfologií. Ve skutečnosti je však pojata mnohem širěji. Popisuje přírodní charakteristiky, přírodní lesní oblasti, turistické využití, apod. Doporučoval bych tuto kapitolu rozdělit do jednotlivých subkapitol dle jednotlivých témat nebo ji alespoň přejmenovat na „Přírodní charakteristiky a společenské hodnoty zkoumané oblasti“. Byť se autor asi snažil zdůraznit provázanost přírodních hodnot území s jeho vývojem, tato kapitola působí nekonzistentně. Je spojeno příliš mnoho témat bez jednoznačné vazby a je v přímém rozporu s názvem kapitoly.
- Popis obrázku 5 na str. 69. Dle mého názoru se nejedná o krácející stroj, ale o běžný kolový harvester.

Závěr:

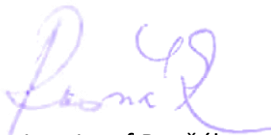
Diplomová práce zcela jednoznačně splnila vytyčený cíl a plně odpovídá požadavkům kladeným na tento typ odborné práce. Celkově kladně hodnotím zvolené téma i formu jejího zpracování. Diplomantovi bych pouze doporučil pečlivější revizi textu, aby neobsahovala v celku velké množství formálních chyb.

I přes tyto nedostatky hodnotím práci jako **výbornou**.

- známkové a bodové hodnocení: 16 bodů výborně

Otázky k obhajobě:

1. Co je to les nízký, střední a vysoký?
2. Autor uvádí: „využil jsem metod zakotvené teorie, ale jenom částečně, neboť jsem si z ní vzal kódování. Ostatní postupy jsem v rámci své práce již nepotřeboval.“ Mohl by diplomant rozvést proč? Jaké jsou další postupy této metody, které pro něho nebyly vhodné?

Ing. Josef Rusňák